

ดร.สิงห์ทอง บัวชุม
D.P.A., ป.ด., รป.ด., รป.ม., นม., นบ.

สถาบัน THE BEST CENTER

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร. 0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

www.thebestcenter.com; www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือเตรียมสอบ

นักจัดการงาน

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

ประกอบด้วย

▶ วิชาความสามารถ (50 คะแนน)

- ด้านเหตุผล
- ด้านความจำ
- ด้านมิติสัมพันธ์

▶ เจาะความรู้เฉพาะตำแหน่ง

- ความรู้เกี่ยวกับการจัดการงาน
- การบริหารภาครัฐแนวใหม่
- เจาะข้อสอบนักจัดการงาน 4 ชุด

▶ วิชาความรู้ (50 คะแนน)

- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ.2560
- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่
 - พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539
 - ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เปิดติวครบวงจร ทุกหน่วยงานสอบ และติวทางไปรษณีย์
ติดต่อ 02-3186868, 02-3141492

ศูนย์รวมคู่มือเตรียมสอบและแนวข้อสอบ มีวางจำหน่ายตามศูนย์หนังสือทั่วประเทศ
หรือ www.thebestcenter.com

E-book download ติดต่อไลน์ Line ID : @thebestcenter

260.-

คู่มือเตรียมสอบ

นักจัดการงาน

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

ราคา 260.-

คำนำ

ชุดคู่มือเตรียมสอบนักจัดการงาน สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า สถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบันได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมตัวสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือเล่มนี้ขึ้นมา ภายในเล่มเป็นมีเนื้อหาความรู้ที่ได้กำหนดในการสอบโดยเจาะเนื้อหา พร้อมเจาะแนวข้อสอบที่น่าสนใจพร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็นหนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้ที่สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำต้นฉบับนี้ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขออ้อมรับข้อบกพร่องใด ๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุก ๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ความเป็นมา วิสัยทัศน์ ค่านิยม อำนาจหน้าที่	1
▣วิชาความสามารถ 50 คะแนน	
★แนวข้อสอบ ความสามารถด้านเหตุผล และด้านความจำ	6
★แนวข้อสอบ ด้านมิติสัมพันธ์	43
▣วิชาความรู้ 50 คะแนน	
➤พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560	63
★แนวข้อสอบ พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560	86
★แนวข้อสอบ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539	90
★แนวข้อสอบ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2560 ชุดที่ 1.	101
★แนวข้อสอบ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2560 ชุดที่ 2.	129
▣วิชาความรู้เฉพาะตำแหน่ง	
➤ความรู้เกี่ยวกับการจัดการงานทั่วไป	153
➤การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่	167
★เจาะข้อสอบนักจัดการงานทั่วไป ชุดที่ 1.	179
★เจาะข้อสอบนักจัดการงานทั่วไป ชุดที่ 2.	195
★เจาะข้อสอบนักจัดการงานทั่วไป ชุดที่ 3.	221
★เจาะข้อสอบนักจัดการงานทั่วไป ชุดที่ 4.	243

สำนักงานคณะกรรมการแข่งขันทางการค้า
Office of Trade Competition Commission

➤ความเป็นมา

ปี พ.ศ. 2542

สำนักงานคณะกรรมการแข่งขันทางการค้า แรกเริ่มจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ.2542 เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นในกรมการค้าภายในกระทรวงพาณิชย์ โดยมีอธิบดีกรมการค้าภายใน กรรมการในคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเป็นเลขาธิการ

กฎหมายการแข่งขันทางการค้าในแต่ละประเทศมีความเป็นมาที่แตกต่างกัน หลายประเทศมีกฎหมายฉบับนี้เพราะถูกบังคับให้มีตัวอย่างในทวีปเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สหรัฐอเมริกาได้บังคับให้ญี่ปุ่นต้องมีกฎหมายที่เรียกว่า กฎหมายป้องกันการผูกขาด (Anti-Monopoly Act) โดยมุ่งหวังให้เปิดตลาดโดยปราศจากการครอบงำของกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ ซึ่งในขณะนั้นเรียกว่ากลุ่ม Zaibatsu อินโดนีเซีย มีกฎหมายเพราะถูกกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) บังคับ สิงคโปร์และเวียดนาม มีกฎหมายสืบเนื่องจากการจัดทำความตกลงการค้าเสรี (FTA) เป็นต้น ในส่วนของประเทศไทยจะกล่าวด้วยความรู้สึกภาคภูมิใจว่า มีกฎหมายฉบับนี้เพราะกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้ริเริ่ม ไม่ใช่การบังคับจากองค์กรหรือประเทศใดๆ ทั้งสิ้น และเป็นประเทศแรกในอาเซียนที่มีกฎหมายการแข่งขันทางการค้า

โดยพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) การแข่งขันทางการค้าฉบับนี้พัฒนาจาก พ.ร.บ.ป้องกันการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. 2490 ซึ่งมีการปรับปรุงแก้ไขมาเป็นลำดับ สมัยก่อนการดูแลราคาสินค้าจะดูแลราคาที่ปลายทางคือราคาขายปลีก และขยับมาดูแลราคาขายส่ง ต่อมาระบบการค้าเปลี่ยนแปลง โดยโครงสร้างตลาดซึ่งมีทั้งตลาดผู้ขายน้อยราย (Oligopoly) กับตลาดผูกขาด (Monopoly) ผู้ค้าปลีกจะจำหน่ายสินค้าโดยพิจารณาตามราคาที่ตั้งทางกำหนด ทำให้ผู้บริโภคต้องซื้อสินค้าในราคาแพงโดยตลอด การแก้ปัญหาราคาสินค้าจึงไม่ประสบผลสำเร็จทำให้มีการพัฒนา พ.ร.บ. ป้องกันการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. 2490 มาเป็นพ.ร.บ.การกำหนดราคาสินค้า และป้องกันการผูกขาด พ.ศ. 2522 เพื่อป้องกันมิให้ผู้ประกอบการสร้างอำนาจผูกขาด เช่น การจำกัดปริมาณสินค้า จนทำให้สินค้าขาดแคลนแล้วกำหนดราคาให้สูงขึ้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2534 สมัยนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี มีกระแสที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกฎหมายการแข่งขันทางการค้าออกมาหลายเรื่อง เช่น ผู้ประกอบการจำหน่ายรถยนต์รายใหญ่บางราย กีดกันผู้ประกอบการรายอื่นไม่ให้มีการนำเข้ารถยนต์ยี่ห้อที่ตนเองจำหน่าย จึงเกิดปัญหาว่าการกระทำเช่นนี้เป็นการใช้อำนาจผูกขาด ทำให้มีการเสวนาถกเถียงถึงเรื่องการแข่งขันเสรีมากขึ้น

โดยที่กฎหมายการแข่งขันทางการค้า เป็นกฎหมายเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจการค้าในประเทศไทยอย่างมาก ทั้งในด้านของการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน การพัฒนาเทคโนโลยี

และนวัตกรรมใหม่ๆเกิดขึ้นในตลาด รวมทั้งผู้บริโภคที่จะได้ประโยชน์จากการแข่งขัน สามารถเลือกซื้อสินค้าได้หลากหลาย มีคุณภาพ และราคาถูกลง เป็นต้น ในประเทศที่พัฒนาแล้วจะให้ความสำคัญในการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้อย่างเข้มข้น ถึงกับมีการเทียบเคียงสถานะเปรียบเทียบดั่งเช่นธรรมนูญทางเศรษฐกิจ ที่ผู้ประกอบการธุรกิจทุกรายไม่ว่าจะเป็นขนาดใหญ่ กลาง เล็ก จะต้องปฏิบัติตามอย่างเท่าเทียมกัน โดยข้อเท็จจริงแล้วกฎหมายการแข่งขันทางการค้า มีพื้นฐานที่มาจากทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ ที่เชื่อว่าภายใต้ปรัชญาการค้าเสรีที่อาศัยกลไกตลาด การแข่งขันที่เสรีย่อมนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้ที่มีต้นทุนต่ำกว่าเท่านั้นจึงจะสามารถดำรงความเป็นผู้ชนะในการแข่งขันได้ สำหรับผู้แพ้ที่มีต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าก็จำเป็นต้องออกจากตลาดไป ซึ่งเป็นปรัชญาความเชื่อในทางทฤษฎีแต่ใน โลกแห่งความเป็นจริงอาจจะไม่เป็นเช่นนั้นทั้งนี้ เพราะในระบบตลาดสินค้าและบริการที่เป็นอยู่ในประเทศไทย โครงสร้างตลาดส่วนใหญ่จะเป็นตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด (Monopolistic Competition) และตลาดผู้ขายน้อยราย (Oligopoly) โดยโครงสร้างตลาดในลักษณะดังกล่าว มีส่วนทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดใหญ่มีความได้เปรียบและใช้อำนาจตลาดที่มีอยู่กลั่นแกล้งหรือจำกัดโอกาสในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มแข่งขันที่มีขนาดเล็กกว่าได้ง่าย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีกฎหมายเฉพาะที่มุ่งปกป้องตลาดให้มีการแข่งขัน ไม่ให้เกิดการผูกขาดและมีพฤติกรรมการค้าที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของกฎหมายที่เรียกกันว่า “กฎหมายการแข่งขันทางการค้า” หรือบางประเทศใช้คำว่า “กฎหมายป้องกันการผูกขาด”

กรมการค้าภายในขณะนั้น จึงได้มีคำสั่งมอบหมาย นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ ผู้อำนวยการกองวิชาการ (ตำแหน่งในขณะนั้น) เป็นคณะทำงานและเลขานุการร่างกฎหมายการแข่งขันทางการค้า โดยได้เชิญคณาจารย์ ผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านกฎหมายจากทั้งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาร่วมเป็นคณะทำงานร่างกฎหมายด้วย ซึ่งใช้เวลามากพอสมควร และร่างกฎหมายการแข่งขันทางการค้า ได้เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีหลายครั้งจนผ่านความเห็นชอบ และถูกเสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติ แต่ได้มีการขยับสภาฯ ก่อน ทำให้ยังไม่ผ่านการพิจารณา และในปี 2540 สมัยพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ถูกเสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรอีก แต่สภาฯก็ถูกยุบอีก

ในที่สุดร่างกฎหมายฉบับนี้ก็มาเริ่มกระบวนการใหม่ในปี 2541 สมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี โดยผ่านมติความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เข้าสู่คณะกรรมการกฤษฎีกา และเสนอเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร พิจารณาจนผ่านออกมาเป็น “พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 “ และประกาศบังคับใช้เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2542

ปี 2560

กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมการค้าภายใน ในฐานะสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้ดำเนินการเกี่ยวกับการปรับปรุงพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ได้ศึกษาประเด็นปัญหาข้อจำกัดในการบังคับใช้ พ.ร.บ.การแข่งขันทางการค้า พ.ศ.2542 ตามนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ให้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งภายหลังจากการศึกษาได้จัดทำประเด็นการแก้ไขปรับปรุง พ.ร.บ.การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 และ

นำไปปรับปรุงความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจ และนักวิชาการเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติดังกล่าว

ผลจากการรับฟังความคิดเห็นทุกภาคส่วนเห็นด้วยกับแนวทางการปรับปรุง โดยได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาพิจารณากร่างปรับปรุง พ.ร.บ.การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. โดยมีหลักการปรับแก้ไขประกอบด้วย 1) ความครอบคลุม 2) ความเป็นอิสระของคณะกรรมการและหน่วยงานกำกับดูแลด้านการแข่งขันทางการค้า 3) การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้ และได้นำเสนอ พ.ร.บ.การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ด้วยเหตุผลความจำเป็น

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ(คสช.) มีนโยบายให้ปรับปรุงแก้ไข กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ.2542 ได้ถูกบรรจุในแผนการปฏิรูปกฎหมายตามนโยบายดังกล่าว ซึ่งกำหนดให้กระทรวงพาณิชย์ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติฯ โดยคำนึงถึงความทันสมัย และเอื้อต่อศักยภาพในการแข่งขันกับต่างประเทศ ทั้งนี้ให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป

คณะรัฐมนตรีมีมติให้ร่างพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. เป็นร่างกฎหมายที่มีความสำคัญเร่งด่วน(เร่งด่วน 1) และคณะอนุกรรมการพิจารณาเร่งรัด ติดตามร่างกฎหมายในกระบวนการนิติบัญญัติ ขอให้กระทรวงพาณิชย์เร่งรัดเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี โดยด่วน

มาตรา 35 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กำหนดให้ส่วนราชการสำรวจ ตรวจสอบ และทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศ ที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ ความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว และลดภาระของประชาชนเป็นสำคัญ

โดยที่พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติในกฎหมายไม่สอดคล้องและครอบคลุมรูปแบบ โครงสร้าง และพฤติกรรมประกอบธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และยังขาดเครื่องมือที่จำเป็นในการดูแลให้เกิดการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรีและเป็นธรรม ตามแนวทางที่เป็นสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า และสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าขาดความเป็นอิสระ และถูกแทรกแซงการทำงาน ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย

ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2560 โดยให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 และให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าขึ้นเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ และให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า 7 คน และให้เลขาธิการเป็นเลขาธิการคณะกรรมการ การฟ้องคดีอาญาและการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหาย ให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

ค่านิยมองค์กร

O	ONE (Teamwork, ownership, unity, standard) รวมใจเป็นหนึ่งเดียวกัน
T	TECH-SAVVY ก้าวทันเทคโนโลยี
C	CREATIVITY มีความริเริ่มสร้างสรรค์
C	COMMUNICATION สื่อสารจับพละนุกตัว

➤อำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ
2. ติดตามพฤติกรรมของผู้ประกอบธุรกิจที่อาจก่อให้เกิดการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ และรายงานต่อคณะกรรมการ
3. ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับสินค้า การบริการ และพฤติกรรมในการประกอบธุรกิจ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางและให้ ความเห็นในการส่งเสริม พัฒนา และกำกับดูแลการ ประกอบธุรกิจ
4. จัดทำฐานข้อมูลขนาดตลาดสินค้าหรือบริการที่มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดการผูกขาดตลาดตามที่คณะกรรมการกำหนด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน
5. รับเรื่องร้องเรียนที่บุคคลใดอ้างว่า ได้มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ และ ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องที่ร้องเรียนให้ได้ข้อเท็จจริงเพียงพอ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณา ทั้งนี้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
6. ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินสิทธิใด ๆ
7. ก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน
8. แลกเปลี่ยนข้อมูล ร่วมดำเนินการในการเจรจา ทำความตกลงและร่วมมือกับ องค์กรหรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสำนักงาน
9. จัดให้มีหรือให้ความร่วมมือกับองค์กรอื่นในการศึกษาอบรมและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า
10. ประสานงานและให้ความร่วมมือกับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้
11. รับค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎหมาย และค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือ รายได้จาก การดำเนินงาน
12. เผยแพร่ผลคำวินิจฉัยของคณะกรรมการต่อสาธารณชน
13. จัดทำรายงานประจำปีแสดงผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงานของ คณะกรรมการและสำนักงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อสาธารณชน
14. ปฏิบัติการตามประกาศ ระเบียบ มติของคณะกรรมการ และปฏิบัติการตามที่ คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย
15. ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

★ แนวข้อสอบความสามารถด้านเหตุผล และด้านความจำ

.....

◆ โจทย์การสรุปเหตุผล

โจทย์แบบสรุปข้อความ มีหลักหรือกฎในการคิดหลายแบบ เพื่อให้สามารถคิดได้รวดเร็วและถูกต้อง จึงได้รวบรวมหลักในการสรุปแบบต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

1. แบบเปรียบเทียบ

แบบนี้โจทย์จะกำหนดสมมติฐานมาให้อย่างน้อย 2 สมมติฐานแล้วหาข้อสรุป ใน 2 สมมติฐานนี้จะมีคุณสมบัติเปรียบเทียบระหว่าง 2 สมมติฐานนั้น คุณสมบัติเหล่านั้นได้แก่ ดีกว่า สวยกว่า สูงกว่า ใหญ่กว่า รวยกว่า มากกว่า ข้นกว่า ฯลฯ การสรุปของข้อหนึ่ง ๆ จะมีคุณสมบัติเปรียบเทียบมากกว่า 1 ตัวไม่ได้ เช่น ฉันทัน ดีกว่า แดง แดง รวยกว่า ดำ ข้อนี้สรุปไม่ได้

A โดกว่า B B โดกว่า C สรุปได้ว่า A โดกว่า C

1.1 A โดกว่า B B โดกว่า C C โดกว่า D สรุปได้ว่า A โดกว่า D จะสรุปว่า A โดกว่า C ไม่ได้ เพราะไม่ได้ใช้สมมติฐานทุกสมมติฐานที่กำหนดให้ หรือจะสรุปได้ว่า A โดกว่า B ก็ไม่ได้

1.2 A รัก B B รัก C สรุปไม่ได้เพราะคำว่า “รัก” เป็นกริยา ไม่ใช่คุณสมบัติเปรียบเทียบ แต่ถ้าใช้ รักมากกว่า กินมากกว่า ดีแรงกว่าได้ เช่น ฉันทันกินข้าวมากกว่าน้อง น้องกินข้าวมากกว่าแม่ สรุปได้ ฉันทันกินข้าวมากกว่าแม่

1.3 A โดกว่า B C เล็กกว่า B สรุปไม่ได้ เพราะมีคุณสมบัติเปรียบเทียบมากกว่า 1 ตัว คือ มี 2 ตัว ได้แก่ โดกว่า กับ เล็กกว่า ในสมมติฐานทั้งสองมิได้ระบุไว้ว่า “เล็กกว่า” หมายถึงตรงกันข้ามกับ “โดกว่า” จะใช้ความหมายของคำที่ใช้ในภาษาไปช่วยสรุปไม่ได้ เพราะการสรุปต้องสรุปจากสมมติฐานเท่านั้น ซึ่งสมมติฐานบางชุดอาจจะไม่เป็นความจริง หรือได้ข้อสรุปที่ไม่เป็นความจริงก็ได้ ขอให้สรุปอย่างมีเหตุผลตามสมมติฐาน เช่น

1 มากกว่า 2 2 มากกว่า 4 สรุปได้ 1 มากกว่า 4 จะเห็นว่าสมมติฐานทั้งสองเป็นเท็จแต่ก็สรุปได้ และข้อสรุปเป็นเท็จ

6 มากกว่า 8 8 มากกว่า 5 สรุปได้ 6 มากกว่า 5 จะเห็นว่าสมมติฐานแรกเป็นเท็จ สมมติฐานที่ 2 เป็นจริง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการสรุปนั้นไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริงแต่คำนึงถึงเหตุผล

2. แบบจำแนกพวก

เป็นแบบที่อาศัยขอบข่ายของการกำหนดประเภทคน สัตว์ สิ่งของ ฯลฯ เป็นหลักในการสรุปแบบนี้การวาดรูปประกอบจะช่วยให้สรุปได้ง่ายขึ้น มีหลักสรุปดังนี้

2.1 นก (ทุกตัว) เป็นสัตว์ปีก สัตว์ปีก (ทุกตัว) บินได้ สรุปได้ นกบินได้

2.2 นกเป็นสัตว์ปีก สัตว์ไม่ใช่สัตว์ปีกบินได้ สรุปไม่ได้

2.3 นกไม่ใช่สัตว์ปีก สัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์ปีกบินได้ สรุปได้ นกบินได้

2.4	นกไม่ใช่สัตว์บก	สัตว์บกบินได้	สรุปไม่ได้
2.1 A	นกไม่ใช่สัตว์บก	สัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์บกบินไม่ได้	สรุปได้ นกบินไม่ได้
2.2 A	นกไม่ใช่สัตว์บก	สัตว์บกบินไม่ได้	สรุปไม่ได้
2.3 A	นกเป็นสัตว์บก	สัตว์บกบินไม่ได้	สรุปได้ นกบินไม่ได้
2.4 A	นกเป็นสัตว์บก	สัตว์ไม่ใช่สัตว์บกบินไม่ได้	สรุปไม่ได้

หมายเหตุ ในสมมติฐานกรณีที่ไม่ได้กล่าวว่าเป็นทุกตัว, หรือ บางตัว หมายถึงทุกตัว

2.5 ครูทุกคนมีเมตตา ฉันเป็นครู สรุปได้ ฉันมีเมตตา

2.6 ครูทุกคนมีเมตตา ฉันมีเมตตา สรุปไม่ได้ เพราะขอบข่ายของสมมติฐานระบุเพียงแต่ว่า ถ้าเป็นครูต้องมีเมตตา แต่ไม่ได้ระบุว่า คนไม่ใช่ครูมีเมตตาหรือไม่ ลักษณะนี้ คนที่ไม่ใช่ครูอาจเป็นคนมีเมตตาหรือไม่ก็ได้ ดังนั้นคนมีเมตตา(ฉัน) จึงอาจเป็นครูก็ได้ อาจไม่ใช่ครูก็ได้ลักษณะเช่นนี้สรุปไม่ได้

2.7 ครูทุกคนมีเมตตา ฉันไม่มีเมตตา สรุปได้ ฉันไม่ใช่ครู

2.8 ครูทุกคนมีเมตตา ฉันไม่ใช่ครู สรุปไม่ได้ เพราะสมมติฐานระบุว่าครูทุกคนมีเมตตา แต่ไม่ได้ระบุว่าคนที่ไม่ใช่ครูจะมีเมตตาหรือไม่ ฉะนั้นคนที่ไม่ใช่ครูอาจจะมีเมตตาหรือไม่มีเมตาก็ได้ ลักษณะเช่นนี้สรุปไม่ได้

2.5 A คนมีเมตตาทุกคนเป็นครู ฉันมีเมตตา สรุปได้ ฉันเป็นครู

2.6 A คนมีเมตตาทุกคนเป็นครู ฉันเป็นครู สรุปไม่ได้ ดู 2.6

2.7 A คนมีเมตตาทุกคนเป็นครู ฉันไม่ใช่ครู สรุปได้ ฉันไม่มีเมตตา

2.8 A คนมีเมตตาทุกคนเป็นครู ฉันไม่มีเมตตา สรุปไม่ได้ ดู 2.8

2.9 โจรทุกคนไม่มีเมตตา ฉันมีเมตตา สรุปได้ ฉันไม่ใช่โจร

2.10 โจรทุกคนไม่มีเมตตา ฉันไม่มีเมตตา สรุปไม่ได้ ลักษณะเดียวกับ 2.6

2.11 โจรทุกคนไม่มีเมตตา ฉันเป็นโจร สรุปได้ ฉันไม่มีเมตตา

2.12 โจรทุกคนไม่มีเมตตา ฉันไม่ใช่โจร สรุปไม่ได้ ลักษณะเดียวกับ 2.8

2.9 A คนไม่มีเมตตาทุกคนเป็นโจร ฉันไม่มีเมตตา สรุปได้ ฉันเป็นโจร

2.10 A คนไม่มีเมตตาทุกคนเป็นโจร ฉันมีเมตตา สรุปไม่ได้ ลักษณะเดียวกับ 2.6

2.11 A คนไม่มีเมตตาทุกคนเป็นโจร ฉันไม่ใช่โจร สรุปได้ ฉันมีเมตตา

2.12 A คนไม่มีเมตตาทุกคนเป็นโจร ฉันเป็นโจร สรุปได้ ลักษณะเดียวกับ 2.8

2.13 นกทุกตัวเป็นสัตว์บก สัตว์บกทุกตัวบินได้ สรุปได้ นกบินได้

2.14 นกทุกตัวเป็นสัตว์บก สัตว์บกบางตัวบินได้ สรุปไม่ได้

2.15 นกทุกตัวเป็นสัตว์บก สัตว์บกทุกตัวบินไม่ได้ สรุปได้ นกบินไม่ได้

2.16 นกทุกตัวเป็นสัตว์บก สัตว์บกบางตัวบินได้ สรุปไม่ได้

2.13 A นกบางตัวเป็นสัตว์บก สัตว์บกทุกตัวบินได้ สรุปได้ นกบางตัวบินได้

2.14 A นกบางตัวเป็นสัตว์บก สัตว์บกบางตัวบินได้ สรุปไม่ได้

2.15 A นกบางตัวเป็นสัตว์บก สัตว์บกทุกตัวบินไม่ได้ สรุปได้ นกบางตัวบินไม่ได้

2.16 A นกบางตัวเป็นสัตว์บก สัตว์บกบางตัวบินไม่ได้ สรุปไม่ได้

แบบสรุปความแบบนี้ ถ้าจะสังเกตให้ดีจะเห็นว่า แต่ละแบบมักมี 4 ข้อ และหลักการสรุปก็คล้าย ๆ กัน หากได้อ่านทบทวนบ่อย ๆ จะทำให้สามารถสรุปได้รวดเร็ว ลักษณะของสมมติฐานอาจเปลี่ยนแปลงไปได้มากมายหลายแบบ แต่หลักการสรุปใช้หลักเดียวกัน

3. แบบมีเงื่อนไข

แบบนี้โจทย์จะกำหนด สมมติฐานมาให้ 2 สมมติฐานให้หาข้อสรุปสมมติฐานทั้ง 2 นี้จะมีความเกี่ยวเนื่องกันและทำให้เกิดข้อสรุปขึ้น แต่ถ้าหากเงื่อนไขของสมมติฐานทั้งสองไม่สัมพันธ์กันก็สรุปไม่ได้เช่น

3.1 ถ้าน้ำท่วมฉันจะซื้อเรือ น้ำท่วม สรุปได้ ฉันซื้อเรือ

3.2 ถ้าน้ำท่วมฉันจะซื้อเรือ น้ำไม่ท่วม สรุปไม่ได้ เพราะสมมติฐานแรกระบุเพียงว่า ถ้าน้ำท่วมฉันจะซื้อเรือไม่ระบุว่าน้ำท่วมฉันจะซื้อเรือหรือไม่ ฉะนั้นการที่ฉันซื้อเรืออาจจะซื้อเมื่อน้ำท่วมก็ได้

3.3 ถ้าน้ำท่วมฉันจะซื้อเรือ ฉันไม่ซื้อเรือ สรุปได้ น้ำไม่ท่วม

3.4 ถ้าน้ำท่วมฉันจะซื้อเรือ ฉันซื้อเรือ สรุปไม่ได้ เพราะสมมติฐานแรกระบุเพียงว่า ถ้าน้ำท่วมฉันจะซื้อเรือ ไม่ระบุว่าน้ำท่วมฉันจะซื้อเรือหรือไม่ ฉะนั้นการที่ฉันซื้อเรืออาจจะซื้อเมื่อน้ำท่วมก็ได้

3.5 ถ้าฝนไม่ตกแดงจะไปตลาด ฝนไม่ตก สรุปได้ แดงไปตลาด

3.6 ถ้าฝนไม่ตกแดงจะไปตลาด ฝนตก สรุปไม่ได้ ดู 3.2

3.7 ถ้าฝนไม่ตกแดงจะไปตลาด แดงไม่ไปตลาด สรุปได้ ฝนตก เพราะถ้าฝนไม่ตก แดงก็ต้องไปตลาด แต่แดงไม่ไปตลาด นั่นแสดงว่า ฝนตก

3.8 ถ้าฝนไม่ตกแดงจะไปตลาด แดงไปตลาด สรุปไม่ได้ ดู 3.4

4. แบบเลือกอย่างหนึ่งอย่างใด

แบบสรุปความเป็นแบบนี้ ส่วนมากมี 2 สมมติฐาน ๆ แรกมักเป็นข้อความ ซึ่งต้องมีการให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยใช้คำว่า “หรือ” หรือใช้ “ถ้า....ต้อง” อาจจะลดเหลือ “ต้อง” ไว้เป็นที่เข้าใจกันก็ได้ เช่น

4.1 คำหรือแดงคนใดคนหนึ่งต้องเฝ้าบ้าน แดงไปโรงเรียน สรุปได้ คำเฝ้าบ้าน

4.2 คำหรือแดงคนใดคนหนึ่งต้องเฝ้าบ้าน แดงไม่ได้ไปโรงเรียน สรุปไม่ได้

4.3 คำหรือแดงคนใดคนหนึ่งต้องเฝ้าบ้าน แดงไม่เฝ้าบ้าน สรุปได้ คำเฝ้าบ้าน

4.4 คำหรือแดงคนใดคนหนึ่งต้องเฝ้าบ้าน แดงเฝ้าบ้าน สรุปไม่ได้ เพราะสมมติฐานแรกระบุเพียงว่าคนใดคนหนึ่งต้องเฝ้าบ้าน แต่ไม่ได้กำหนดว่าจะเฝ้าทั้งสองคนไม่ได้ ลักษณะเช่นนี้จะสรุปว่า คำไม่เฝ้าบ้านไม่ได้

4.5 ลูกเศรษฐีทุกคนถ้าไม่ใช้รถเบนซ์ก็รถออลโว่ นายโรจน์เป็นลูกเศรษฐีและไม่ได้ใช้รถออลโว่ สรุปได้ นายโรจน์ใช้รถเบนซ์

4.6 ลูกเศรษฐีทุกคนถ้าไม่ใช้รถเบนซ์ก็รถออลวัวร์ วิโรจน์ไม่ได้ใช้รถเบนซ์ สรุปไม่ได้ เพราะไม่ได้ระบุว่าวิโรจน์เป็นลูกเศรษฐีหรือไม่

5. แบบสมมติฐานที่สรุปไม่ได้

สมมติฐานที่สรุปไม่ได้จะกล่าวถึงนี้ จะกล่าวนอกเหนือไปจากสมมติฐานที่สรุปไม่ได้ของแบบที่ 1 ถึงแบบที่ 5 และมักจะพบในข้อทดสอบบ่อย ๆ ซึ่งมีหลักสำคัญ คือสมมติฐานแต่ละสมมติฐานไม่มีความสัมพันธ์เช่น

5.1 พ่อเป็นคนขยัน แม่เป็นคนประหยัด ฉะนั้นลูกจะเป็นอย่างไร สรุปไม่ได้

5.2 เมื่อเล็ก ๆ สมศักดิ์เป็นคนขยัน พอโตขึ้นเขาสอบตก ฉะนั้นต่อไปเขาจะเป็นอย่างไร สรุปไม่ได้

5.3 พ่อเป็นตำรวจ พี่เป็นทหาร เขาควรจะเป็นอย่างไร สรุปไม่ได้

5.4 ฉันรักอาชีพครูมากที่สุดแต่ขณะนี้ฉันทำงานธนาคารเพราะอะไร สรุปไม่ได้

5.5 ประเทศไทยเป็นของคนไทย ฉันรักประเทศไทยมาก ฉันจะทำอย่างไร สรุปไม่ได้

แบบทดสอบแบบสรุปความ

คำชี้แจง. แบบทดสอบชุดนี้มีข้อความที่กำหนดมาให้ ให้พิจารณาว่า สามารถสรุปได้หรือไม่ ถ้าได้จะสรุปอย่างไร

1. คนที่มีความเมตตาทุกคน มีความสุข เพ็ญศรีเป็นคนมีเมตตา ฉะนั้น	
ก. เพ็ญศรีมีความสุข	ข. เพ็ญศรีไม่มีความสุข
ค. คนเมตตามีความสุข	ง. คนมีความสุขมีเมตตา
จ. ข้อ ก. และ ข้อ ข. ถูก	
2. บัณฑิตสูงกว่าประธาน ประธานสูงกว่าประพล ฉะนั้น	
ก. บัณฑิตสูงกว่าประธาน	ข. ประธานสูงกว่าประพล
ค. ประพลสูงกว่าบัณฑิต	ง. บัณฑิตสูงกว่าประพล
จ. สรุปแน่นอนไม่ได้	
3. คนไม่นับถือศาสนาใด ๆ เลยทุกคน เป็นคอมมิวนิสต์ ฉะนั้นนับถือศาสนาพุทธ ฉะนั้น	
ก. ฉันเป็นคอมมิวนิสต์	ข. ฉันไม่ใช่ใจ
ค. ฉันไม่นับถือศาสนาอิสลาม	ง. ฉันไม่เป็นคอมมิวนิสต์
จ. สรุปแน่นอนไม่ได้	
4. คนไทยบางคนมั่งมี คนมั่งมีทุกคนใจบุญ ฉะนั้น	
ก. คนมั่งมีบางคนเป็นคนไทย	ข. คนไทยบางคนใจบุญ
ค. คนมั่งมีบางคนใจบุญ	ง. คนมั่งมีทุกคนใจบุญ
จ. สรุปแน่นอนไม่ได้	

5. สัตว์เลือดอุ่นเท่านั้นที่เลี้ยงลูกด้วยนม ซึ่งไม่ใช่สัตว์เลือดอุ่น ฉะนั้น	
ก. ซึ่งเลี้ยงลูกด้วยนม	ข. ซึ่งไม่ได้เลี้ยงลูกด้วยนม
ค. ซึ่งเป็นสัตว์ใหญ่ที่สุด	ง. ซึ่งเล็กกว่าปลาพา
จ. สรุปรูปแน่นอนไม่ได้	
6. ถ้ารัฐบาลไม่ขึ้นภาษี มันจะซื้อรถ มันซื้อรถ ฉะนั้น	
ก. รัฐบาลขึ้นภาษี	ข. รัฐบาลไม่ขึ้นภาษี
ค. มันเสียภาษี	ง. ภาษีแพง
จ. สรุปรูปแน่นอนไม่ได้	
7. เลข 7 ตัวเดียวเท่านั้นที่หาร 28 ลงตัว A หาร 28 ลงตัว ฉะนั้น	
ก. A หารด้วย 7 ลงตัว	ข. A หารด้วย 28 ลงตัว
ค. 28 หารด้วย A ลงตัว	ง. A คือเลข 7
จ. สรุปรูปแน่นอนไม่ได้	
8. ฉันรักพ่อมากกว่าพี่รักพ่อ พี่รักพ่อกว่าน้องรักพ่อ ฉะนั้น	
ก. ฉันรักพ่อกว่าน้องรักพ่อ	ข. พี่รักพ่อกว่าน้องรักพ่อ
ค. พี่รักพ่อกว่าฉัน	ง. ฉันรักพ่อกว่าพี่
จ. สรุปรูปแน่นอนไม่ได้	
9. A ตั้งฉากกับ B C ตั้งฉากกับ B ฉะนั้น	
ก. A ขนานกับ B	ข. A และ B ตั้งฉากกับ C
ค. B ตั้งฉากกับ A	ง. B ตั้งฉากกับ C
จ. สรุปรูปแน่นอนไม่ได้	
10. เมื่อเข้าอากาศร้อนทำให้อัดอัด พอบ่ายอากาศเย็น ฉะนั้น	
ก. ทำให้สบาย	ข. อากาศตอนบ่ายดีกว่าตอนเช้า
ค. พอตตอนเย็นฝนตก	ง. ถ้าตอนเช้าอากาศร้อน ตอนบ่ายจะเย็น
จ. สรุปรูปแน่นอนไม่ได้	
11. จูจองามีพิชมากกว่างูเห่า งูดินมีพิชมากกว่างูเห่า ฉะนั้น	
ก. จูจองามีพิชมากกว่างูดิน	ข. จูจองามีพิชมากกว่างูเห่าและงูดิน
ค. จูจองและงูดินมีพิชมากกว่างูเห่า	ง. งูดินมีพิชมากกว่าจูจอง
จ. สรุปรูปแน่นอนไม่ได้	

เฉลยวิเคราะห์แบบทดสอบแบบสรุปความ

1. วิเคราะห์ :- ข้อ ก.ถูก	
2. วิเคราะห์ :- ข้อ ง.ถูก	สรุปได้ว่าบัณฑิตสูงกว่าประพล ตามหลักสรุปความ ข้อ 1.1
3. วิเคราะห์ :- ข้อ จ.ถูก	โจทย์กำหนดแต่ว่าถ้าไม่นับถือศาสนาใด ๆ เลยเป็นคอมมิวนิสต์ แต่มีได้ระบุเงื่อนไขเกี่ยวกับคนที่นับถือศาสนา เพราะฉะนั้นคนนับถือศาสนาพุทธ ก็ไม่อยู่ในเงื่อนไขที่สรุปให้เป็นอย่างไรได้ จึงสรุปไม่ได้
4. วิเคราะห์ :- ข้อ ข.ถูก	สรุปได้ว่า คนไทยบางคนใจบุญ ตามหลักสรุปความข้อ 2.13 A ที่กล่าวมาแล้ว
5. วิเคราะห์ :- ข้อ ข.ถูก	สรุปได้ว่า ช้างไม่ได้เลี้ยงลูกด้วยนม เพราะสมมุติฐานแรกบังคับไว้ว่า สัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนมต้องเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมเท่านั้น ในที่นี้ช้างไม่ใช่สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
6. วิเคราะห์ :- ข้อ ก.ถูก	สรุปได้ว่า รัฐบาลขึ้นภาษี ตามหลักการสรุปข้อ 3.7 ที่กล่าวมาแล้ว
7. วิเคราะห์ :- ข้อ ง.ถูก	สรุปได้ว่า A คือ เลข 7
8. วิเคราะห์ :- ข้อ ก.ถูก	สรุปได้ว่า ฉันรักพ่อมากกว่าน้องรักพ่อ ดูหลักสรุปตามข้อ 1.3 ที่กล่าวมาแล้ว
9. วิเคราะห์ :- ข้อ ก.ถูก	สรุปได้ว่า A ขนานกับ C
10. วิเคราะห์ :- ข้อ จ.ถูก	ข้อนี้ สรุปไม่ได้ เพราะสมมุติฐานแรกกับสมมุติฐานที่ 2 ไม่ได้มีเงื่อนไขต่อเนื่องสอดคล้องอย่างหนึ่งอย่างใดต่อกันเลย
11. วิเคราะห์ :- ข้อ ค.ถูก	สรุปได้ว่า ภูเขาองและภูดินมีพิชมากกว่าภูเขา เพราะเป็นการสรุปของทั้งสองสมมุติฐาน